

Newsletter

Έδρα JEAN MONNET

«Δημοσιονομική Διακυβέρνηση της ΕΕ και Έλεγχος»

Δεκέμβριος 2021

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή

Το 2021 αποτέλεσε ένα μεταβατικό έτος για τη δημοσιονομική διακυβέρνηση της ΕΕ, καθώς καθ' όλη τη διάρκεια του, υπήρξε μια συνεχής νομοθετική δραστηριότητα παραγωγής των νομικών εργαλείων (Κανονισμοί, Οδηγίες, Αποφάσεις) που θα αφορούν την υλοποίηση των δημοσιονομικών επιλογών που περιλαμβάνονται στο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2021-2027 της Ένωσης.

3

Ειδική Έκθεση 26/2021 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου: Κανονικότητα των δαπανών στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής της ΕΕ: Η Επιτροπή δημοσιοποιεί ετησίως μια ελάχιστη εκτίμηση του επιπέδου σφάλματος που δεν είναι οριστική

5

Η πολιτική συνοχής αντιπροσωπεύει ένα από τα μεγαλύτερα τμήματα του ενωσιακού προϋπολογισμού. Πρόκειται επίσης για τομέα πολιτικής, για τον οποίο, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις μας, ο κίνδυνος παράτυπων δαπανών είναι υψηλός.

Ειδική Έκθεση 24/2021 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου:
Χρηματοδότηση βάσει επιδόσεων στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής: αρά
τις ευγενείς φιλοδοξίες, την περίοδο 2014-2020 δεν είχαν εξαλειφθεί τα
εμπόδια

Ένα βασικό ζητούμενο για την πολιτική συνοχής της ΕΕ είναι η παραγωγή αποτελεσμάτων εν σχέσει με τους στόχους της εν λόγω πολιτικής. Για το λόγο αυτό η σχετική ενωσιακή νομοθεσία προέβλεπε ένα σαφές «πλαίσιο επιδόσεων» για τα επιχειρησιακά προγράμματα των κρατών μελών, το οποίο περιλάμβανε ορόσημα και τιμές-στόχο προς επίτευξη μέσω επενδύσεων των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων.

11

Ειδική Έκθεση 19/2021 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου:
Υποστήριξη από την Eurorol της καταπολέμησης της παράνομης
διακίνησης μεταναστών: πολύτιμη η βοήθεια, αλλά ανεπαρκείς η
αξιοποίηση των πηγών δεδομένων και η μέτρηση των αποτελεσμάτων

Η παράνομη διακίνηση μεταναστών, η οποία περιγράφεται επίσης ως διευκόλυνση της παράνομης εισόδου και διαμονής, αποτελεί εγκληματική δραστηριότητα σε παγκόσμια κλίμακα, που θέτει σε κίνδυνο τη ζωή των μεταναστών και υπό αμφισβήτηση την ακεραιότητα των διεθνών συνόρων.

15

Ειδική Έκθεση 17/2021 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου:
Συνεργασία της ΕΕ με τρίτες χώρες για την επανεισδοχή μεταναστών:
περιορισμένα τα αποτελέσματα των σχετικών δράσεων

Η αποτελεσματική πολιτική επιστροφής μεταναστών συνιστά το ουσιαστικό τμήμα μιας ολοκληρωμένης μεταναστευτικής πολιτικής. Οι ελλείψεις του συστήματος επιστροφής της ΕΕ λειτουργούν ως κίνητρο για την παράτυπη μετανάστευση. Η δυσκολία στη συνεργασία με τις χώρες καταγωγής των μεταναστών αποτελεί ένα από τα αίτια του χαμηλού αριθμού επιστροφών των παράτυπων μεταναστών, και κρίθηκε σκόπιμος ο περαιτέρω έλεγχος του θέματος.

20

Δράσεις της Έδρας Jean Monnet

23

Εισαγωγή

Το 2021 αποτέλεσε ένα μεταβατικό έτος για τη δημοσιονομική διακυβέρνηση της ΕΕ, καθώς καθ' όλη τη διάρκεια του, υπήρξε μια συνεχής νομοθετική δραστηριότητα παραγωγής των νομικών εργαλείων (Κανονισμοί, Οδηγίες, Αποφάσεις) που θα αφορούν την υλοποίηση των δημοσιονομικών επιλογών που περιλαμβάνονται στο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2021-2027 της Ένωσης. Στο τρίτο τετράμηνο του έτους η εν λόγω διαδικασία ολοκληρώθηκε και πλέον έχουν αρχίσει να υλοποιούνται οι δράσεις που έχουν προγραμματιστεί στο πλαίσιο της εφαρμογής των δημόσιων πολιτικών της ΕΕ, οι οποίες χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Ο προϋπολογισμός της ΕΕ για το οικονομικό έτος 2022 οριστικοποιήθηκε, μετά την σχετική πολιτική συμφωνία μεταξύ Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, τον Νοέμβριο 2021, και ανέρχεται σε 170,6 δις ευρώ (εγκεκριμένες πιστώσεις πληρωμών). Επίσης τον Νοέμβριο του 2021 υπήρξε νέα Τριμερής Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων σχετικά με τη δυνατότητα πρόσβασης του Συνεδρίου στα στοιχεία που τηρεί η Τράπεζα για συναλλαγές της και εγγυητικές δραστηριότητες που καλύπτονται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, έτσι ώστε να γίνει ο προβλεπόμενος από τις Συνθήκες δημοσιονομικός

έλεγχος. Το ζήτημα του ελέγχου των δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων έχει κατά καιρούς υπάρξει αντικείμενο έντονης αντιπαράθεσης μεταξύ Συνεδρίου και Τράπεζας, ενώ διαρκώς αυξάνεται η δημόσια κριτική εις βάρος της Τράπεζας ότι τουλάχιστον το ένα τρίτο (1/3) των δανειοδοτικών της δραστηριοτήτων (ιδίως αυτές που περιλαμβάνουν χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές) δεν είναι προσβάσιμο σε κανένα μηχανισμό ελέγχου και διαφάνειας, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει κάποιο στοιχείο για αυτές τις συναλλαγές, ούτε για το περιεχόμενο και την αιτιολογία λήψης των σχετικών αποφάσεων, παρά το γεγονός μάλιστα ότι ακόμη και ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής (Ombudsman) έχει συστήσει στην Τράπεζα να υιοθετήσει πιο διαφανείς διαδικασίες (βλ. σχετικά <https://euobserver.com/opinion/153486>, προσβάσιμο στις 16.11.2021).

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της Έδρας Jean Monnet του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Παν/μιου Μακεδονίας, υπήρξε μια πολύ σημαντική εξέλιξη, καθώς κατόπιν ολοκλήρωσης της σχετικής διαγωνιστικής πανευρωπαϊκής διαδικασίας του προγράμματος Erasmus+ για το έτος 2021, ανατέθηκε στον επιστημονικό υπεύθυνο της Έδρας Καθηγητή κ. Δημήτριο Σκιαδά, η υλοποίηση ενός Jean Monnet Module με θέμα «Προστασία Οικονομικών Συμφερόντων της ΕΕ – Καταπολέμηση Απάτης» το οποίο περιλαμβάνει εκπαιδευτικές και ερευνητικές

δραστηριότητες (διδασκαλία ενός πλήρους προπτυχιακού μαθήματος στο Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, διδακτικές ενότητες και διαλέξεις στο πλαίσιο μαθημάτων σχετικά με την ΕΕ, συγγραφή επιστημονικού εγχειριδίου, συνέδρια, κλπ) στην εν λόγω θεματική. Η διάρκεια του έργου αυτού είναι τριετής και η υλοποίηση του ξεκινά από την 1.1.2022. Κατά την υλοποίηση του έργου θα αξιοποιηθεί και η εκπαιδευτική συνεργασία σε επίπεδο παροχής υλικού και εισηγητών με την Association of Certified Fraud Examiners, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Εφεξής το Newsletter της Έδρας Jean Monnet θα αποτελεί και εργαλείο δημοσιότητας των δράσεων που θα υλοποιούνται στο πλαίσιο του Jean Monnet Module, με αντίστοιχο εμπλουτισμό των θεματικών που θα παρουσιάζονται μέσω αυτού.

της ΕΕ

Έδρα JEAN MONNET
Δημοσιονομική Διακυβέρνηση της ΕΕ
και Έλεγχος
και Έλεγχος

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

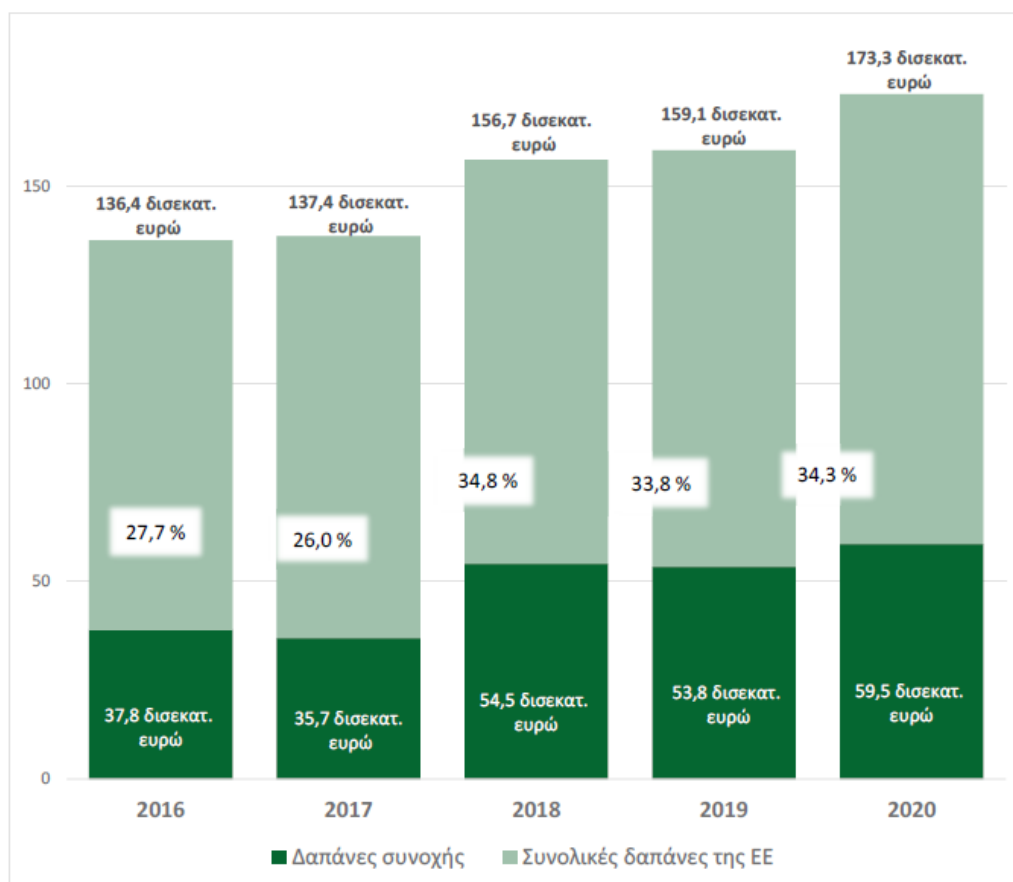

Ειδική Έκθεση 26/2021 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου: Κανονικότητα των δαπανών στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής της ΕΕ: Η Επιτροπή δημοσιοποιεί ετησίως μια ελάχιστη εκτίμηση του επιπέδου σφάλματος που δεν είναι οριστική

Η πολιτική συνοχής αντιπροσωπεύει ένα από τα μεγαλύτερα τμήματα του ενωσιακού προϋπολογισμού. Πρόκειται επίσης για τομέα πολιτικής, για τον οποίο, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις μας, ο κίνδυνος παράτυπων δαπανών είναι υψηλός.

Η εκτίμηση ενός εύστοχου και αξιόπιστου επιπέδου σφάλματος στις δαπάνες συνοχής συνιστά καίρια παράμετρο για την από μέρους της Επιτροπής δημοσιοποίηση και παρακολούθηση κατά πόσον οι δαπάνες στον συγκεκριμένο τομέα πολιτικής είναι σύννομες. Αποτελεί επίσης τη βάση για τη λήψη των απαιτούμενων διορθωτικών μέτρων.

Γράφημα 1 – Ποσοστό των δαπανών συνοχής στον ενωσιακό προϋπολογισμό

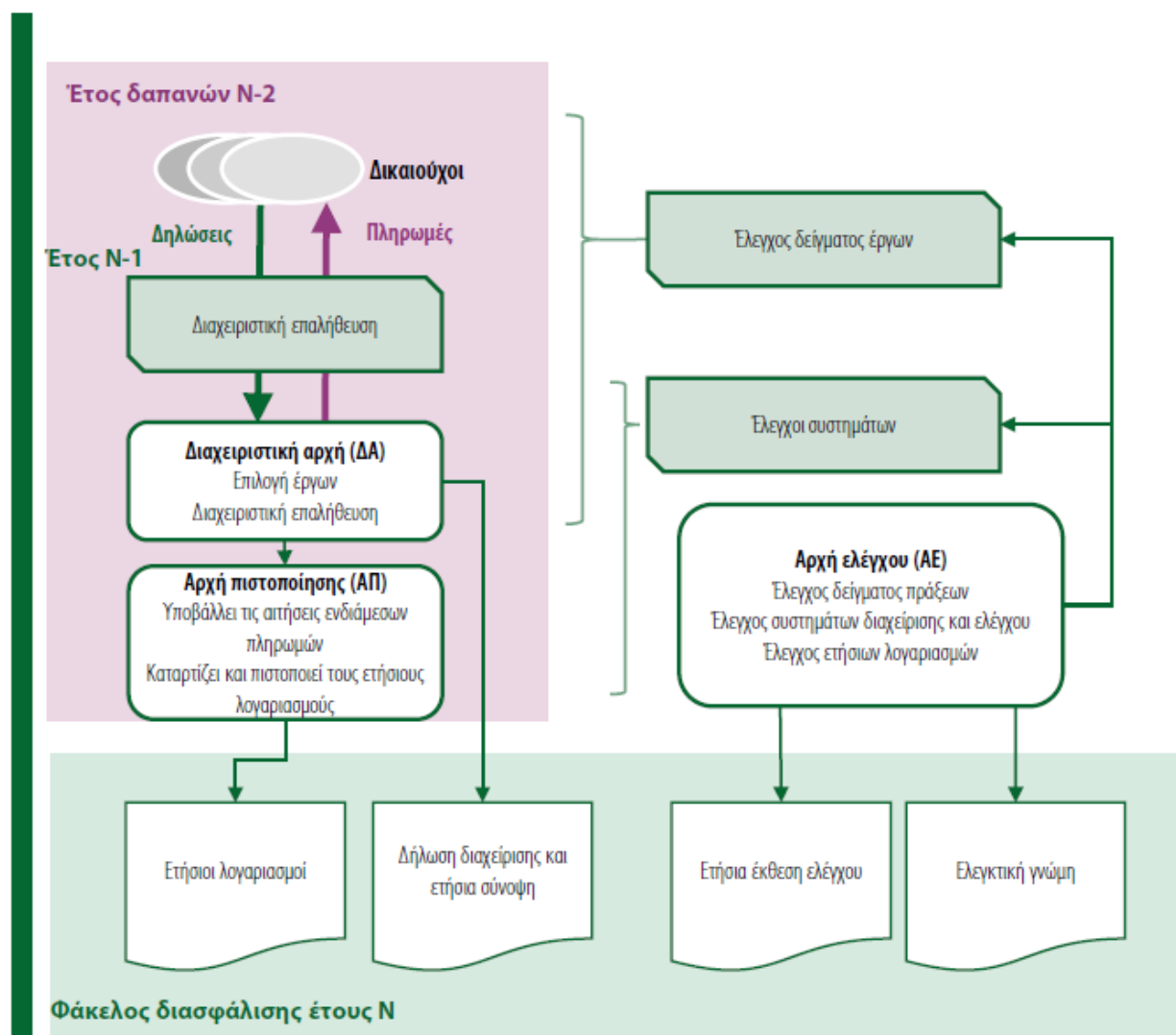

Πηγή: ΕΕΣ.

Βασική πηγή των πληροφοριών σχετικά με την κανονικότητα στον τομέα της πολιτικής είναι το έργο των αρχών ελέγχου των κρατών μελών (διαχειριστικές αρχές, αρχές πιστοποίησης, κλπ) και η επακόλουθη επαλήθευση και αξιολόγηση των εργασιών και των αποτελεσμάτων τους από την Επιτροπή.

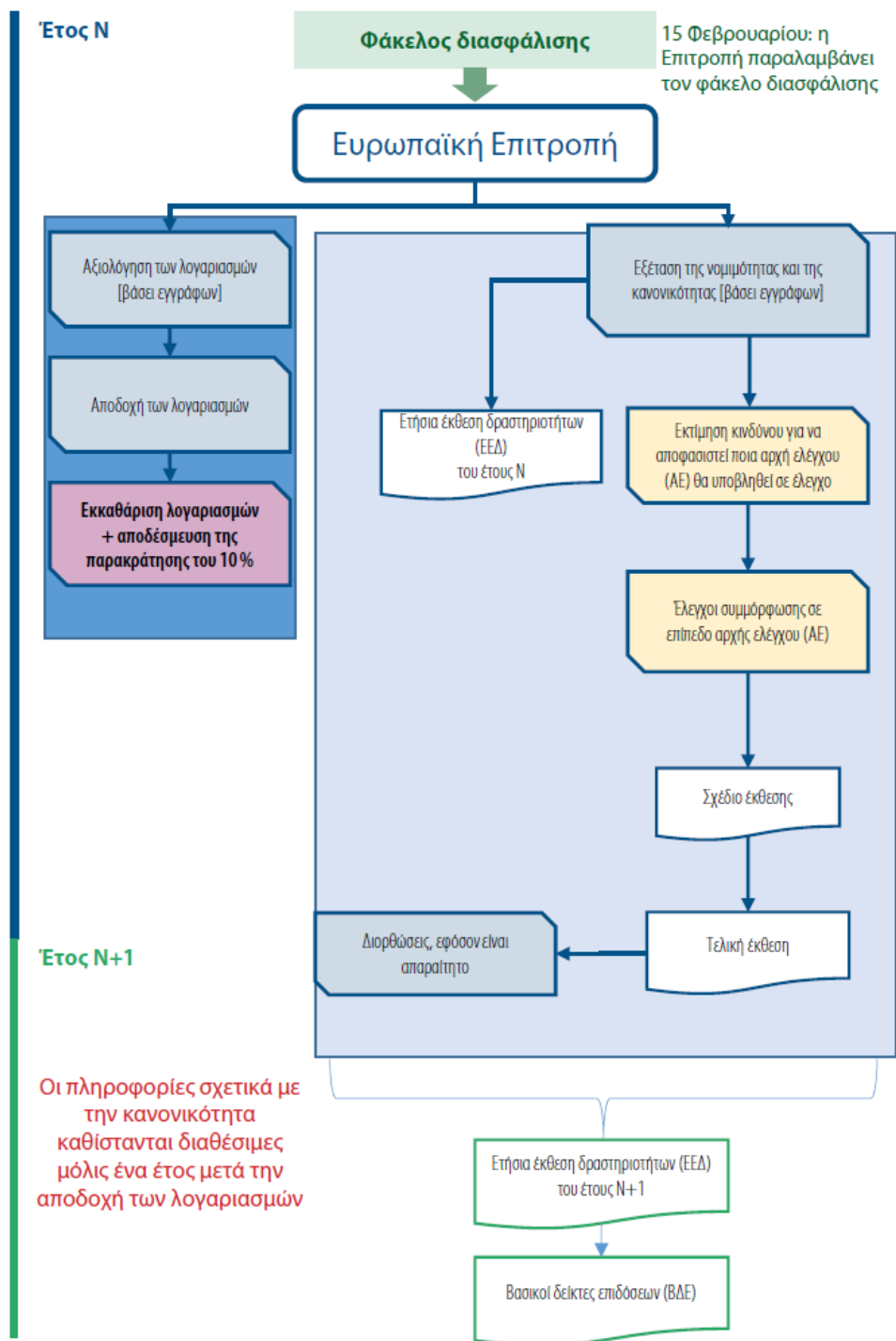
Πρόκειται για δυο σύνθετα αλλά πολύ κρίσιμα συστήματα ελεγκτικών εργασιών, η εκροή των οποίων αποτελεί τον βασικό δείκτη επιδόσεων σχετικά με το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος στις δαπάνες των οικείων προγραμμάτων.

Γράφημα 2 – Ο ετήσιος κύκλος ελέγχου των κρατών μελών

Πηγή: ΕΕΣ.

Γράφημα 3 – Ο ετήσιος κύκλος ελέγχου της Επιτροπής

Πηγή: ΕΕΣ.

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο έχει, κατ' επανάληψη στο παρελθόν, εντοπίσει αδυναμίες στη λειτουργία αυτών των συστημάτων, κάτι που περιορίζει την αξιοπιστία τους. Ως εκ τούτου, ο κύριος στόχος του νέου ελέγχου ήταν να αξιολογηθεί κατά πόσον οι διαδικασίες της Επιτροπής αντισταθμίζουν τον εν λόγω περιορισμό και επιτρέπουν να υπάρξει εύστοχη και αξιόπιστη εκτίμηση του επιπέδου σφάλματος όσον αφορά τις δαπάνες στον τομέα της πολιτικής συνοχής. Έτσι βασικό αντικείμενο ελέγχου ήταν οι διεργασίες και οι διαδικασίες της Επιτροπής για την αποδοχή των λογαριασμών και για την αξιολόγηση της κανονικότητας των δαπανών στις οποίες βασίζονται οι ετήσιοι λογαριασμοί, οι οποίες αποτελούν τη βάση για την επικύρωση και την επιβεβαίωση των ετήσιων υπολειπόμενων ποσοστών σφάλματος που αναφέρουν οι αρχές ελέγχου.

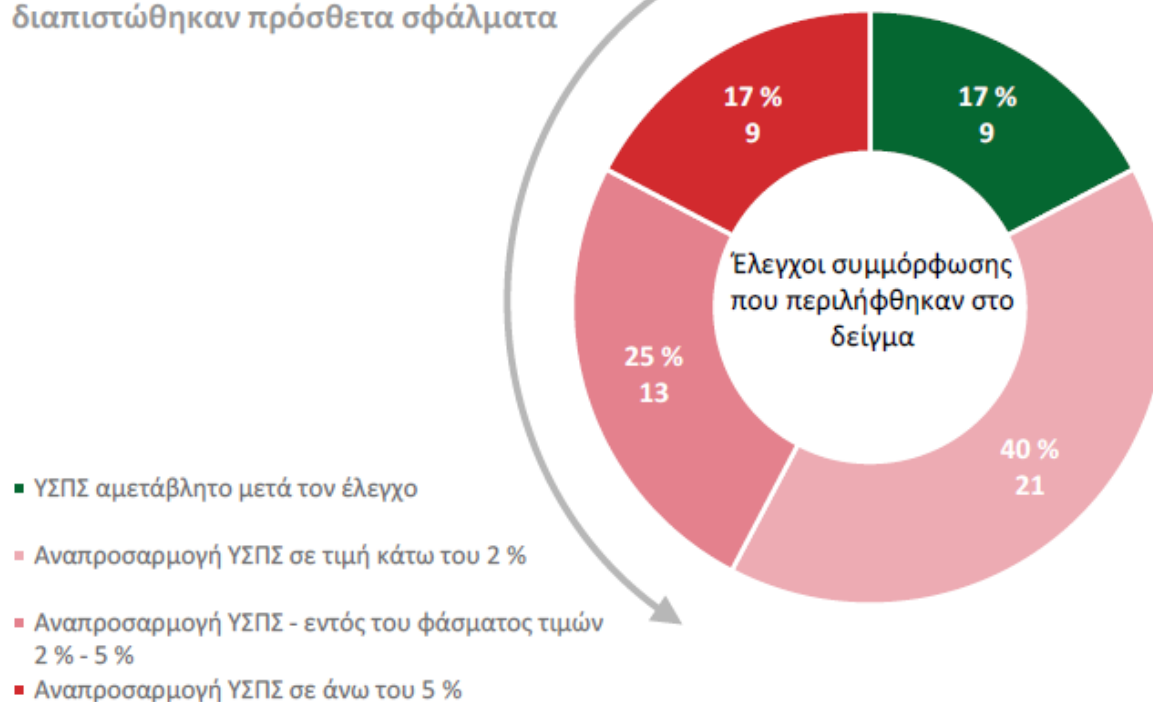
Το συνολικό συμπέρασμα του ελέγχου ήταν ότι τα εντοπιζόμενα σφάλματα από τις ελεγκτικές διαδικασίες της Επιτροπής αντιπροσωπεύουν ένα ελάχιστο επίπεδο σφάλματος, το οποίο αποτυπώνεται στις οικείες εκθέσεις. Σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο, η Επιτροπή αποδέχεται τους ετήσιους λογαριασμούς των κρατών μελών χωρίς να λαμβάνει υπόψη την κανονικότητα των σχετικών δαπανών. Κατά συνέπεια, η παρακράτηση του 10 % των πληρωμών, η οποία θεσπίστηκε με σκοπό την προστασία του ενωσιακού προϋπολογισμού, αποδεδμεύεται ακόμη και σε περιπτώσεις κατά τις

οποίες, αφενός, οι αρχές ελέγχου των κρατών μελών έχουν ήδη επιβεβαιώσει υπολειπόμενο σφάλμα άνω του ορίου σημαντικότητας του 2 % και, αφετέρου, οι έλεγχοι κανονικότητας της Επιτροπής δεν είχαν ακόμη ολοκληρωθεί.

Η Επιτροπή, στο πλαίσιο των ελέγχων βάσει εγγράφων, ελέγχει τη συνέπεια των πληροφοριών σχετικά με την κανονικότητα. Οι πληροφορίες αυτές προέρχονται από τους φακέλους διασφάλισης κανονικότητας που υποβάλλουν οι εθνικές αρχές αλλά και από άλλες πηγές των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, συχνά σε συνέχεια επιτόπιων ελεγκτικών αποστολών. Ωστόσο, ο σχεδιασμός των ελέγχων αυτών δεν προβλέπει τον εντοπισμό πρόσθετων μη επιλέξιμων δαπανών, γεγονός που περιορίζει την προστιθέμενη αξία τους. Το αποτέλεσμα είναι να προβαίνει η Επιτροπή σε αναπροσαρμογές του υπολειπόμενου στατιστικού περιθωρίου σφάλματος (ΥΣΠΣ) που είχαν αρχικά εκτιμήσει οι εθνικές αρχές.

Γράφημα 5 – Αριθμός ΕΠ για τα οποία η Επιτροπή τροποποίησε το ΥΣΠΣ μετά από έλεγχο συμμόρφωσης

Στο 42 % των περιπτώσεων του δείγματος, το ΥΣΠΣ αναπροσαρμόστηκε σε ποσοστό άνω του 2 % μετά τον έλεγχο της Επιτροπής κατά τον οποίο διαπιστώθηκαν πρόσθετα σφάλματα

Πηγή: ΕΕΣ.

Επίσης, στο πλαίσιο ελέγχων συμμόρφωσης, όπου εξετάζεται η επιλεξιμότητα των πράξεων, αν και η Επιτροπή διαπίστωσε – σε πρώτο χρόνο – σειρά μη εντοπισθέντων σφαλμάτων από τις εθνικές αρχές, επέλεξε πολλές φορές να αναθεωρεί τα τελικά αποτελέσματα ελέγχου της σε επόμενο στάδιο μεταπαρακολούθησης, η οποία λάμβανε χώρα με τη συμμετοχή των κρατών μελών. Αυτό, σε συνδυασμό με το συχνά περιορισμένο δείγμα πράξεων που

ελέγχει η Επιτροπή, υποδηλώνουν ότι πιθανώς να υπάρχουν και άλλες κατηγορίες σφαλμάτων στο υπόλοιπο δείγμα της εκάστοτε εθνικής αρχής ελέγχου, που δεν υποβάλλεται σε επισκόπηση από την Επιτροπή. Βάσει των ανωτέρω, το υπολειπόμενο συνολικό ποσοστό σφάλματος συνιστά μια ελάχιστη εκτίμηση σε επίπεδο προγράμματος.

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών, το Συνέδριο συνιστά στην Επιτροπή:

— να προτείνει νομοθετική αναθεώρηση, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το νομικό πλαίσιο προστατεύει επαρκώς την παρακράτηση πληρωμών πριν από την αποδέσμευση του οικείου ποσού·

— να βελτιώσει τις ελεγκτικές εργασίες της, την τεκμηρίωση του ελέγχου και τη διαδικασία ελέγχου·

και

— να ενισχύσει βασικές συνιστώσες των πληροφοριών σχετικά με την κανονικότητα που παρέχονται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων.

Περισσότερες πληροφορίες:

<https://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=60065>

**Ειδική Έκθεση 24/2021 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου:
Χρηματοδότηση βάσει επιδόσεων στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής: παρά τις
ευγενείς φιλοδοξίες, την περίοδο 2014-2020 δεν είχαν εξαλειφθεί τα εμπόδια**

Ένα βασικό ζητούμενο για την πολιτική συνοχής της ΕΕ είναι η παραγωγή αποτελεσμάτων εν σχέσει με τους στόχους της εν λόγω πολιτικής. Για το λόγο αυτό η σχετική ενωσιακή νομοθεσία προέβλεπε ένα σαφές «πλαίσιο επιδόσεων» για τα επιχειρησιακά προγράμματα των κρατών μελών, το οποίο περιλάμβανε ορόσημα και τιμές-στόχο προς επίτευξη μέσω επενδύσεων των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων. Επιπλέον, υπήρχαν τρία μέσα που παρείχαν στα κράτη μέλη οικονομικά κίνητρα για την επίτευξη αποτελεσμάτων και τη βελτιστοποίηση της χρήσης της χρηματοδότησης:

- η απαίτηση εκπλήρωσης ειδικών προαπαιτούμενων («εκ των προτέρων αιρεσιμότητες») για τη δημιουργία ενός φιλικού προς τις επενδύσεις περιβάλλοντος από την έναρξη των προγραμμάτων. Τα προαπαιτούμενα αυτά αποσκοπούσαν επίσης στη διασφάλιση των αναγκαίων προϋποθέσεων για την αποτελεσματική και αποδοτική χρήση των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων ως προϋπόθεση για την επιστροφή των δαπανών των κρατών μελών από τον προϋπολογισμό της ΕΕ·

- ένα υποχρεωτικό αποθεματικό επίδοσης ύψους περίπου 20 δισεκατομμυρίων ευρώ (ή 6 % των δαπανών συνοχής), το οποίο μπορούσε να αποδεσμευθεί για άξονες προτεραιότητας με ικανοποιητικές επιδόσεις ή να ανακατανομηθεί σε άλλους άξονες προτεραιότητας του ίδιου

προγράμματος ή σε άλλα προγράμματα στο ίδιο κράτος μέλος

- μοντέλα χρηματοδότησης βάσει επιδόσεων, τα οποία συνέδεαν άμεσα τη χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ με προκαθορισμένες εκροές ή αποτελέσματα.

Αντικείμενο του ελέγχου του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου υπήρξε:

- η καταλληλότητα του σχεδιασμού των μέσων αυτών ώστε να παρέχονται κίνητρα για επιδόσεις και να μετατοπιστεί η εστίαση στην επίτευξη αποτελεσμάτων·

- η αποτελεσματική χρήση τους από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη

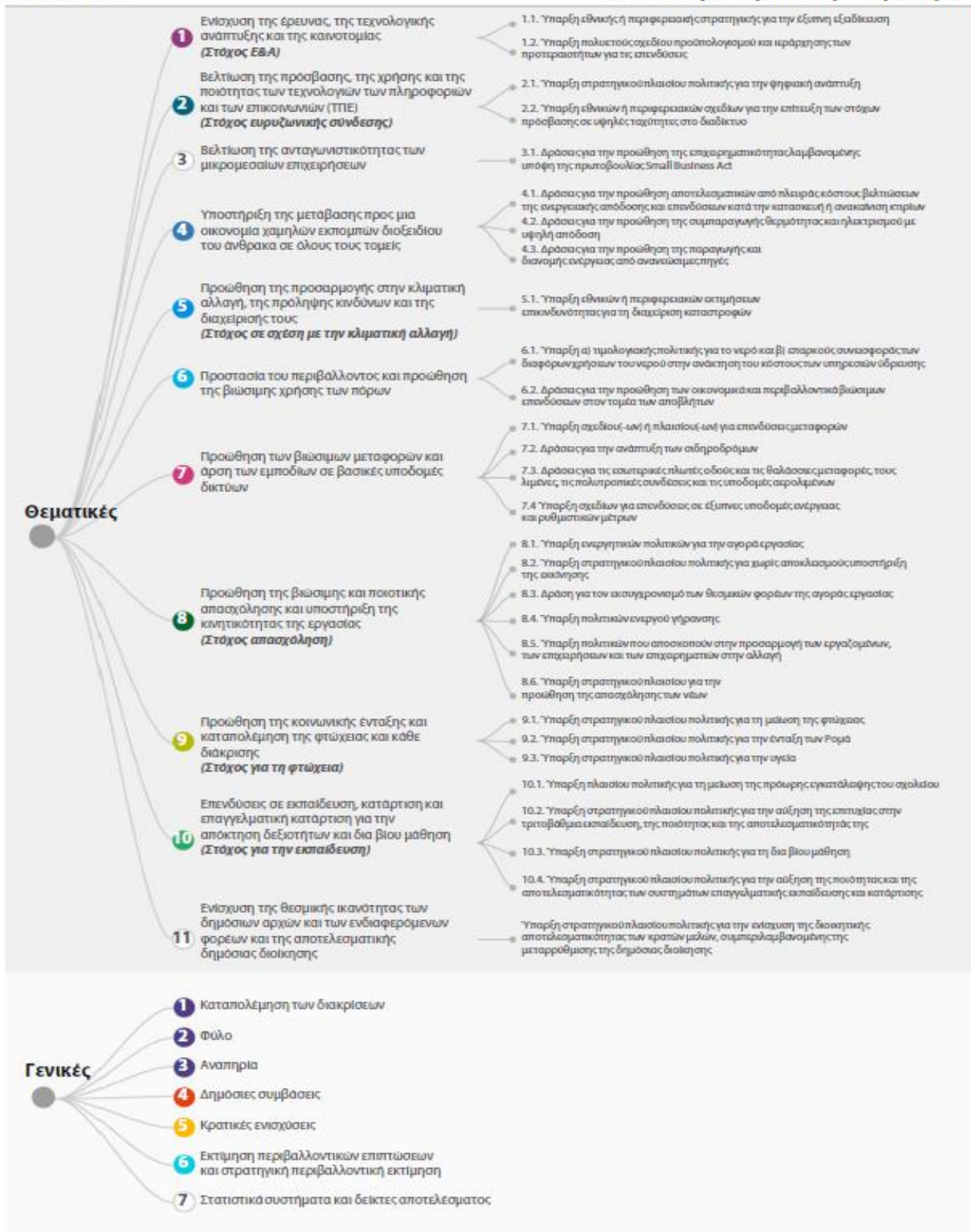
- ο βαθμός επιρροής της χρήσης τους στον τρόπο κατανομής και εκταμίευσης των χρηματοδοτικών πόρων της συνοχής.

Και τα τρία μέσα είχαν τη δυνατότητα να δώσουν κίνητρα για τη βελτίωση των επιδόσεων και να μετατοπίσουν την εστίαση στην επίτευξη αποτελεσμάτων. Επιπλέον, τα μέσα είναι συμπληρωματικά, καθώς εφαρμόζονται σε διαφορετικά στάδια και καλύπτουν διαφορετικές πτυχές της υλοποίησης των προγραμμάτων, αλλά όλα συνδέουν τη χρηματοδότηση στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής με τις επιδόσεις και τα αποτελέσματα.

2014-2020

Εκ των προτέρων αιρεσιμότητες

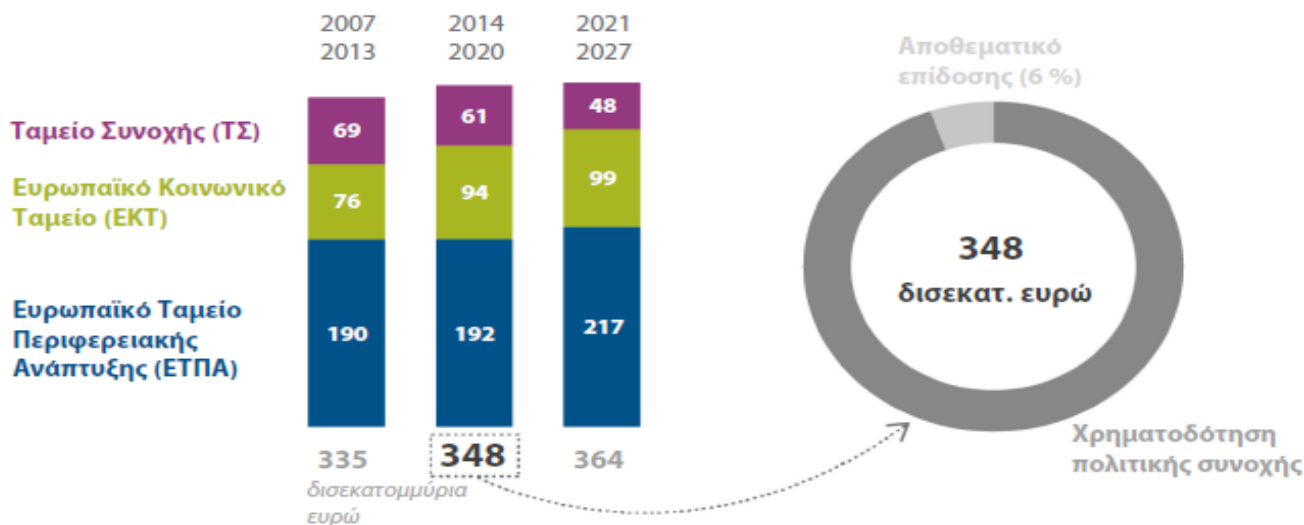

Έδρα JEAN MONNET
Δημοσιονομική Διακυβέρνηση της ΕΕ
της ΕΕ και Έλεγχος και Έλεγχος

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Γράφημα 2 - Προϋπολογισμός του τομέα της συνοχής (για τις τρεις τελευταίες περιόδους) και αποθεματικό επίδοσης για την περίοδο 2014-2020

Σημειώσεις: Η κατανομή του ΕΤΠΑ αφορά μόνο τον στόχο «Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση» (εξαιρείται ο στόχος «ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία»). Η Κροατία προσχώρησε στην ΕΕ το 2013 και το Ηνωμένο Βασίλειο αποχώρησε το 2020. Τα αριθμητικά στοιχεία για την περίοδο 2021-2027 δείχνουν τις κατανομές της πολιτικής συνοχής (σε τρέχουσες τιμές).

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Επιτροπής.

Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη μερικώς μόνον πέτυχαν να χρησιμοποιήσουν τα τρία μέσα για να ενισχύσουν τον προσανατολισμό της χρηματοδότησης στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής στις επιδόσεις. Μεγαλύτερη επιτυχία υπήρξε κατά σειρά στις εκ των προτέρων αιρεσιμότητες, στο αποθεματικό επίδοσης, και τέλος στα μοντέλα χρηματοδότησης βάσει επιδόσεων.

Το 2019, η Επιτροπή αποδέσμευσε το 82 % του ύψους 20 δισεκατομμυρίων ευρώ αποθεματικού επίδοσης για την περίοδο 2014-2020. Τα ποσά που αποδεσμεύθηκαν βασίστηκαν κατά κύριο λόγο στην επίτευξη από τα κράτη μέλη των τιμών-στόχου τους όσον αφορά τις δαπάνες και τις εκροές, δεδομένου ότι για την κατανομή του αποθεματικού επίδοσης δεν χρησιμοποιήθηκαν παρά ελάχιστοι δείκτες

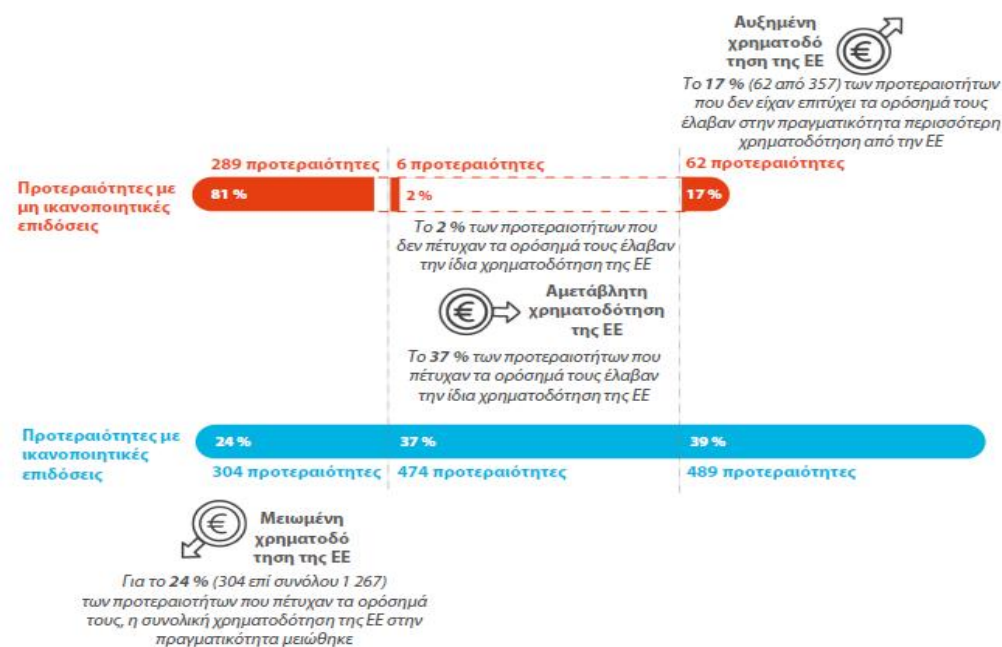
αποτελέσματος. Συνολικά, η κατανομή του αποθεματικού επίδοσης δεν είχε παρά περιορισμένο αντίκτυπο στους προϋπολογισμούς των προγραμμάτων.

Τα κράτη μέλη έδειξαν πολύ περιορισμένο ενδιαφέρον για τη χρήση των δύο νέων μοντέλων χρηματοδότησης βάσει επιδόσεων, ήτοι των «κοινών σχεδίων δράσης» και της «χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες», λόγω των διαφορών στους κανόνες των εν λόγω μοντέλων με το γενικό μοντέλο χρηματοδότησης. Μεγαλύτερη επιτυχία είχε η Επιτροπή στην προώθηση της χρήσης των περισσότερο παραδοσιακών επιλογών απλουστευμένου κόστους (κλίμακες μοναδιαίου κόστους, κατ' αποκοπή ποσά, χρηματοδότηση με ενιαίο συντελεστή), αν και δεν βασίζονται όλες στις επιδόσεις. Το μοντέλο της «χρηματοδότησης που δεν

συνδέεται με δαπάνες» θα επικρατήσει ως μοντέλο χρηματοδότησης της ΕΕ τα επόμενα χρόνια, κυρίως λόγω της υποχρεωτικής χρήσης του στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης.

χρηματοδότησης. Για το λόγο αυτό το Συνέδριο απηύθυνε τις ακόλουθες συστάσεις στην Επιτροπή:
— αξιοποίηση κατά τον βέλτιστο δυνατό τρόπο της μετεξέλιξης των αιρεσιμοτήτων («αναγκαίοι πρόσφοροι όροι») κατά την περίοδο 2021-2027.

Γράφημα 13 – Αλλαγές στην κατανομή της χρηματοδότησης της ΕΕ σε επίπεδο άξονα προτεραιότητας μετά την επανεξέταση των επιδόσεων και τον επαναπρογραμματισμό των ΕΠ (στοιχεία του Απριλίου του 2020)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Επιτροπής από το Launchpad/Infoview.

Συνολικά, το Συνέδριο διαπίστωσε ότι η θέσπιση του πλαισίου επιδόσεων κατά την περίοδο 2014-2020 συνετέλεσε στην αλλαγή νοοτροπίας όσον αφορά τη χρηματοοικονομική διαχείριση της πολιτικής συνοχής. Ωστόσο, καταδείχθηκε επίσης ότι η χρηματοδότηση βάσει επιδόσεων δεν αποτελεί ακόμη πραγματικότητα στην πολιτική συνοχής. Ειδικότερα, μολονότι τα τρία νέα μέσα είχαν ως αποτέλεσμα την εφαρμογή νέων προσεγγίσεων όσον αφορά την υλοποίηση, δεν επηρέασαν αισθητά τον τρόπο κατανομής και εκταμίευσης της ενωσιακής

— έγκαιρη προετοιμασία της ενδιάμεσης επανεξέτασης επιδόσεων για την περίοδο 2021-2027·
— αποσαφήνιση των κανόνων που διέπουν το μοντέλο της «χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες», ιδίως ως προς την παροχή διασφάλισης της ενωσιακής χρηματοδότησης βάσει του μοντέλου αυτού.

Περισσότερες πληροφορίες:

<https://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=59899>

Ειδική Έκθεση 19/2021 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου: Υποστήριξη από την Europol της καταπολέμησης της παράνομης διακίνησης μεταναστών: πολύτιμη η βοήθεια, αλλά ανεπαρκείς η αξιοποίηση των πηγών δεδομένων και η μέτρηση των αποτελεσμάτων

Η παράνομη διακίνηση μεταναστών, η οποία περιγράφεται επίσης ως διευκόλυνση της παράνομης εισόδου και διαμονής, αποτελεί εγκληματική δραστηριότητα σε παγκόσμια κλίμακα, που θέτει σε κίνδυνο τη ζωή των μεταναστών και υπό αμφισβήτηση την ακεραιότητα των διεθνών συνόρων. Συνιστά μία από τις επικερδέστερες εγκληματικές δραστηριότητες στις οποίες επιδίδονται οι ομάδες οργανωμένου εγκλήματος, και τα τελευταία χρόνια αποτελεί για την ΕΕ μείζονα ανθρωπιστική πρόκληση και πρόκληση για την ασφάλεια. Το 2015 και το 2016, η ΕΕ ήρθε αντιμέτωπη με την άφιξη πρωτοφανούς αριθμού μεταναστών, καθώς περισσότεροι από 1 εκατομμύριο άνθρωποι εισήλθαν αντικανονικά στην επικράτειά της. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Europol, η συντριπτική πλειονότητα των εν λόγω αφίξεων υποβοηθήθηκε από διακινητές μεταναστών.

Η Europol, ως αρμόδιος οργανισμός της ΕΕ για την αστυνομική συνεργασία, ίδρυσε το 2016 το Ευρωπαϊκό Κέντρο κατά της Παράνομης Διακίνησης Μεταναστών (EMSC) με σκοπό την στήριξη των κρατών μελών της ΕΕ για την εξάρθρωση των εγκληματικών δικτύων που εμπλέκονται στην οργανωμένη παράνομη διακίνηση μεταναστών.

Δεδομένου ότι η Europol δεν διαθέτει αστυνομικές εξουσίες (π.χ. δεν δύναται να συλλαμβάνει εγκληματίες), επικουρεί τα κράτη μέλη κυρίως λειτουργώντας ως κόμβος για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με εγκληματικές δραστηριότητες και παρέχοντας υπηρεσίες συντονισμού και επιχειρησιακής και στρατηγικής υποστήριξης στο πλαίσιο των ποινικών ερευνών τους.

Γράφημα 1 – Ο ρόλος του EMSC στην καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών

Πηγή: ΕΕΣ.

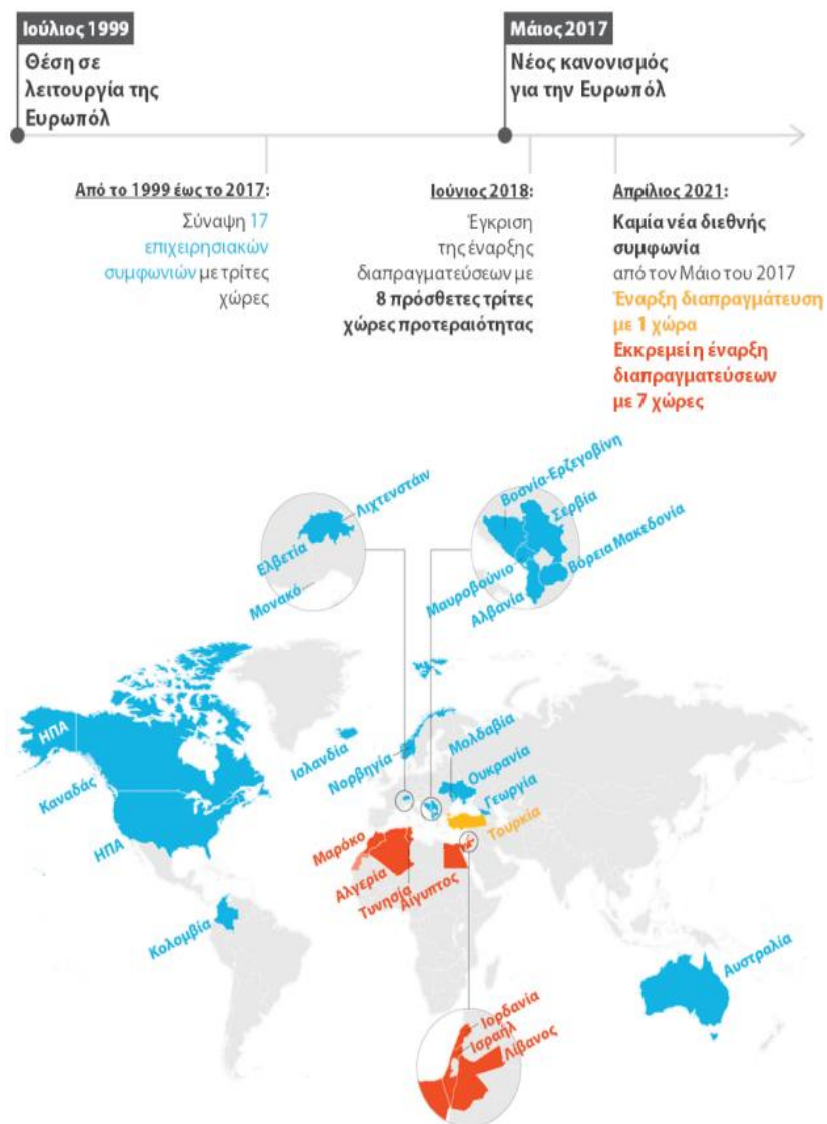
Αντικείμενο έλεγχου του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου υπήρξε το κατά πόσο η Ευροπολ, μέσω του EMSC, παρείχε αποτελεσματική υποστήριξη στα κράτη μέλη για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών κατά την περίοδο 2016 - 2019. Για το λόγο αυτό διατυπώθηκαν δύο επιμέρους ελεγκτικά ερωτήματα:

ο Αποτελέσει η Ευροπολ αποτελεσματικό κόμβο για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την παράνομη διακίνηση μεταναστών;

ο Παρείχε η Ευροπολ αποτελεσματικές υπηρεσίες συντονισμού και υποστήριξης στον τομέα της παράνομης διακίνησης μεταναστών;

Το βασικό συμπέρασμα του ελέγχου είναι ότι η Ευροπολ παρέχει πολύτιμη υποστήριξη, ωστόσο βρίσκεται διαρκώς αντιμέτωπη με προκλήσεις όσον αφορά την πλήρη αξιοποίηση των εξωτερικών πηγών πληροφοριών, και τα αποτελέσματα της υποστήριξής της δεν μετρούνται συστηματικά και είναι, ως εκ τούτου, δύσκολο να καταδειχθούν. Διαπιστώθηκε ότι οι αστυνομικές αρχές των κρατών μελών και τρίτοι παρείχαν ενεργά πληροφορίες στην Ευροπολ, ωστόσο το επίπεδο συμμετοχής διέφερε από εταίρο σε εταίρο. Η ανταλλαγή πληροφοριών διευρυνόταν διαρκώς μεταξύ του 2016 και του 2019. Παρά αυτή τη θετική τάση, τα προβλήματα που ανέκυψαν σχετικά με τη δρομολόγηση των διμερών διαπραγματεύσεων με σκοπό τη σύναψη διεθνών συμφωνιών με τρίτες χώρες προτεραιότητας και η αδυναμία της Ευροπολ να συλλέξει απευθείας και να αναλύσει πληροφορίες από ιδιωτικούς φορείς υπονόμειαν την πληρότητα των πληροφοριών που συγκέντρωνε.

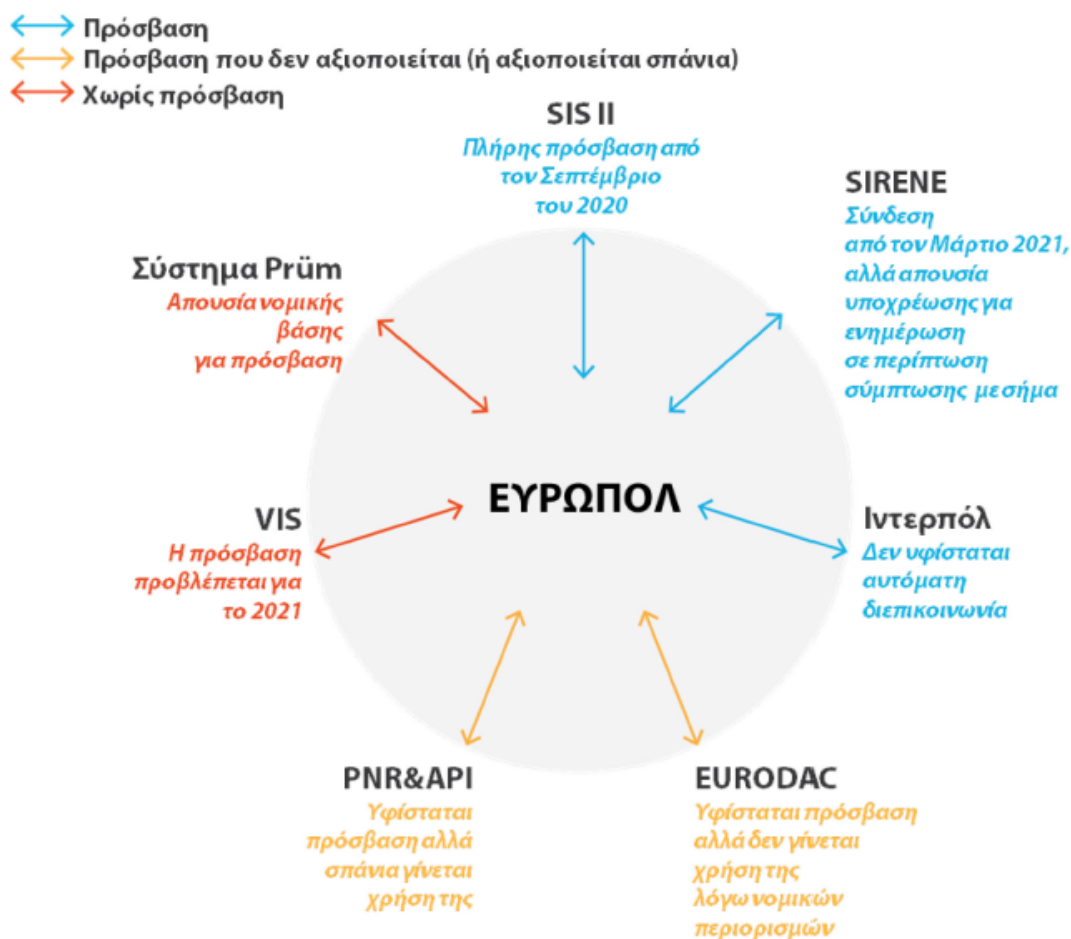
Γράφημα 6 – Επιχειρησιακές συμφωνίες με τρίτες χώρες (τρέχουσα κατάσταση)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Ευρωπόλ.

Ως ο ευρωπαϊκός κόμβος πληροφόρησης σχετικά με την εγκληματικότητα, η Ευροπολ πρέπει να έχει πρόσβαση σε όλες τις σχετικές βάσεις δεδομένων. Εντούτοις, επί του παρόντος είτε δεν έχει στη διάθεσή της όλες τις σχετικές εξωτερικές πηγές δεδομένων είτε δεν τις αξιοποιεί επαρκώς.

Γράφημα 7 – Πρόσβαση της Ευρωπόλ σε εξωτερικές πηγές πληροφοριών που αφορούν την παράνομη διακίνηση μεταναστών

Πηγή: Ελεγκτές του ΕΕΣ.

Από τον έλεγχο προέκυψε ότι τα κράτη μέλη και οι τρίτες χώρες εκτιμούν την πληροφόρηση που παρέχει, ωστόσο δεν έχει ακόμα επιτευχθεί πλήρης διαλειτουργικότητα μεταξύ των βάσεων δεδομένων της Ευροπόλ και εκείνων των κρατών μελών.

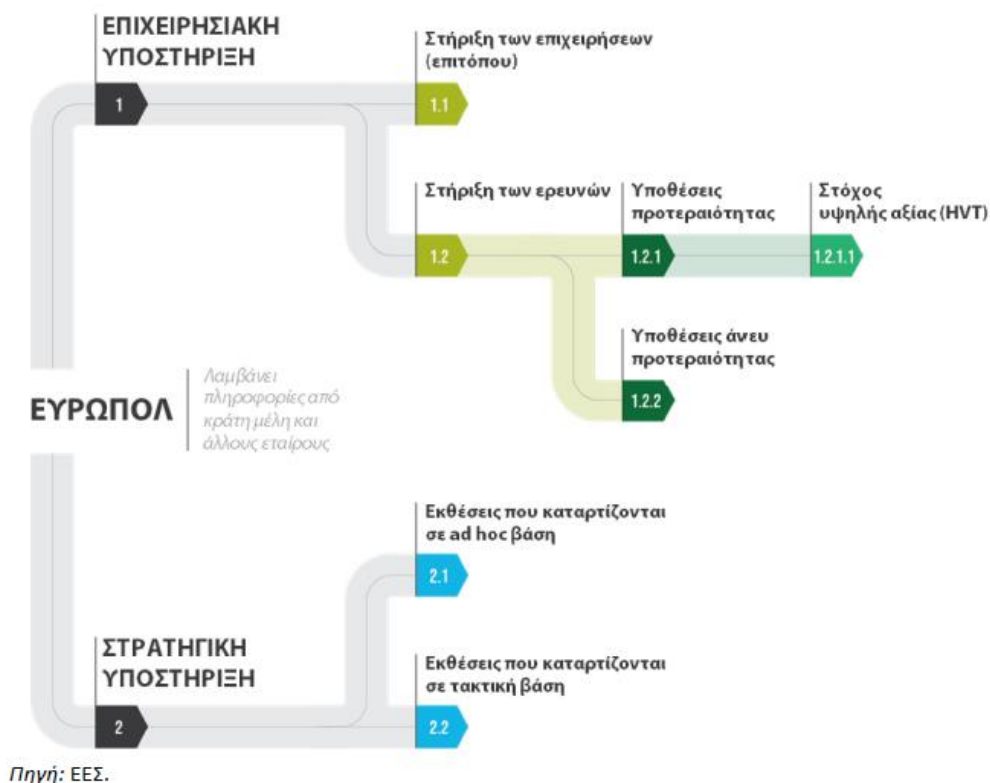

Οι εταίροι της Europol εκτιμούν τη στρατηγική και επιχειρησιακή υποστήριξη που τους παρέχει, εντούτοις τα αποτελέσματά της είναι δύσκολο να επαληθευθούν, δεδομένου ότι δεν μετρώνται κατά ολοκληρωμένο τρόπο. Αυτό οφείλεται στην απουσία συστηματικής διαδικασίας για την υποβολή από τα κράτη μέλη δεδομένων σχετικά με τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν με την υποστήριξή της. Επιπλέον, η Europol δεν διαθέτει δείκτες επιδόσεων σχετικά με τις προσπάθειες που καταβάλλει για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και της απάτης σχετικά με έγγραφα, δραστηριότητες που συνδέονται επίσης με την παράνομη διακίνηση μεταναστών. Επομένως, δεν γίνεται συνολική μέτρηση των επιδόσεών της στον τομέα της καταπολέμησης της διακίνησης μεταναστών.

Η επιχειρησιακή υποστήριξη που παρέχει συνίσταται στη στήριξη των κρατών μελών και τρίτων χωρών-εταίρων στο πλαίσιο ερευνών επί συγκεκριμένων υποθέσεων, οι οποίες κατατάσσονται ως υποθέσεις προτεραιότητας και υποθέσεις άνευ προτεραιότητας.

Η διαδικασία προτεραιοποίησης των υποθέσεων βάσει κατάλληλων κριτηρίων βοηθά την Europol να διαθέτει τους πόρους εκεί όπου είναι περισσότερο αναγκαίοι. Η διαδικασία αυτή βασίζεται στην επαγγελματική κρίση του εμπλεκόμενου προσωπικού, ωστόσο δεν τεκμηριώνεται πλήρως, με την εξαίρεση των υποθέσεων προτεραιότητας που αφορούν στόχους υψηλής αξίας. Συνεπώς, δεν αποδεικνύεται επαρκώς ότι η Europol διαθέτει τους πόρους της στις υποθέσεις όπου είναι περισσότερο αναγκαίοι.

Γράφημα 10 – Στρατηγική και επιχειρησιακή υποστήριξη της Ευρωπόλ

Βάσει των ελεγκτικών συμπερασμάτων, το Συνέδριο συνιστά στην Europol τα εξής:

- να χρησιμοποιεί όλες τις σχετικές εξωτερικές πηγές πληροφοριών·
- να ενισχύσει την ανταλλαγή πληροφοριών με τους εταίρους της·
- να βελτιώσει την παρακολούθηση των επιδόσεων και την αναφορά στοιχείων σχετικά με τις δραστηριότητες του ευρωπαϊκού κέντρου κατά της παράνομης διακίνησης μεταναστών·
- να ενισχύσει τη διαφάνεια της διαδικασίας προτεραιοποίησης των υποθέσεων, τεκμηριώνοντας πλήρως τον τρόπο με τον οποίο αποφασίζει σε ποιες υποθέσεις αποδίδεται προτεραιότητα.

Περισσότερες πληροφορίες:

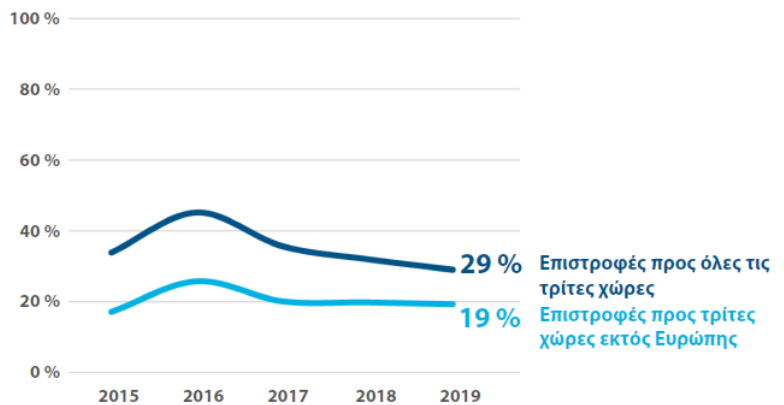
<https://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did>

=59363

Ειδική Έκθεση 17/2021 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου: Συνεργασία της ΕΕ με τρίτες χώρες για την επανεισδοχή μεταναστών: περιορισμένα τα αποτελέσματα των σχετικών δράσεων

Η αποτελεσματική πολιτική επιστροφής μεταναστών συνιστά το ουσιαστικό τμήμα μιας ολοκληρωμένης μεταναστευτικής πολιτικής. Οι ελλείψεις του συστήματος επιστροφής της ΕΕ λειτουργούν ως κίνητρο για την παράτυπη μετανάστευση. Η δυσκολία στη συνεργασία με τις χώρες καταγωγής των μεταναστών αποτελεί ένα από τα αίτια του χαμηλού αριθμού επιστροφών των παράτυπων μεταναστών, και κρίθηκε σκόπιμος ο περαιτέρω έλεγχος του θέματος.

Γράφημα 1 – Πραγματικό ποσοστό επιστροφών (ΕΕ των 27)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Eurostat.

Γράφημα 2 – Η διαδικασία επιστροφών, βήμα προς βήμα

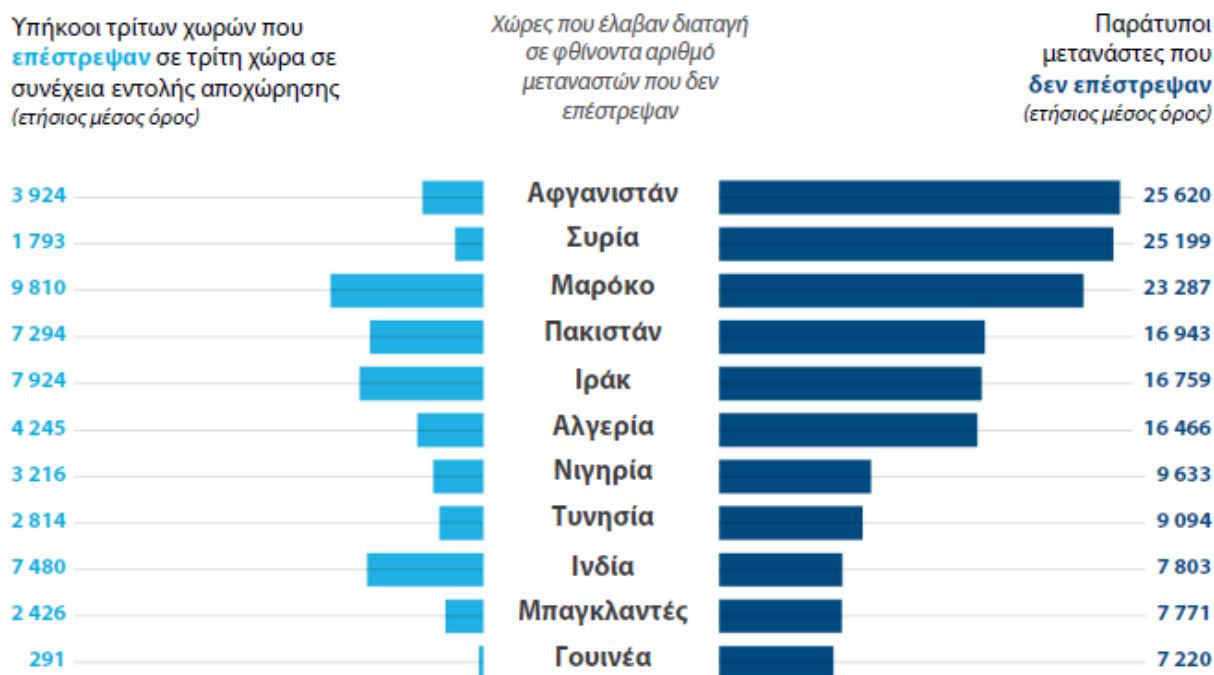

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εγγράφου του ίδιου του Frontex.

Αντικείμενο του ελέγχου υπήρξε η αποτελεσματική ενίσχυση της συνεργασίας της ΕΕ με τρίτες χώρες για την επανεισδοχή μεταναστών, μέσω ανάλυσης της προόδου στη σύναψη σχετικών συμφωνιών επανεισδοχής ή παρόμοιων ρυθμίσεων με τρίτες χώρες και της παροχής σχετικών διευκολύνσεων προς τρίτες χώρες. Ελεγκτικό δείγμα υπήρξαν οι 10 χώρες με τους υψηλότερους απόλυτους αριθμούς παράτυπων μεταναστών που δεν επέστρεψαν κατά την περίοδο 2014-2018.

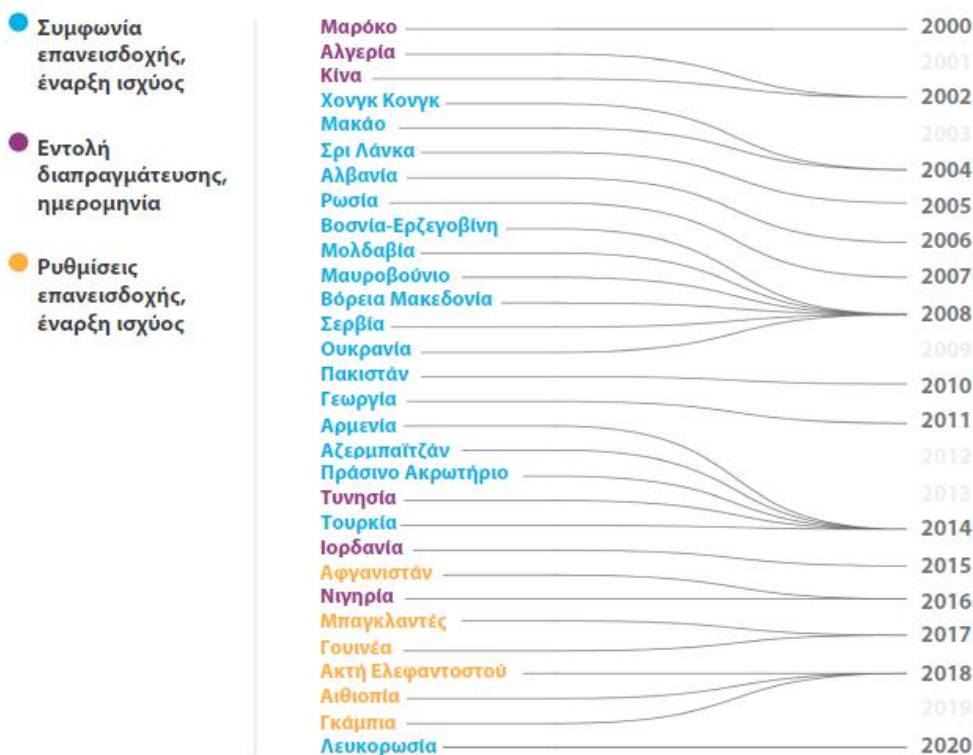
Την περίοδο 2015-2020, η ΕΕ σημείωσε περιορισμένη πρόοδο με την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για τις ενωσιακές συμφωνίες επανεισδοχής. Ζητήματα που εκκρεμούν από καιρό (κατά κύριο λόγο η ρήτρα για τους «υπηκόους τρίτων χωρών») εξακολουθούν να δυσχεραίνουν σημαντικά τις διαπραγματεύσεις. Η Επιτροπή σημείωσε μεγαλύτερη επιτυχία με τις διαπραγματεύσεις νομικά μη δεσμευτικών ρυθμίσεων επανεισδοχής, το περιεχόμενο των οποίων είναι περισσότερο ευέλικτο. Η πολιτική βούληση που επέδειξαν οι τρίτες χώρες είχε ουσιώδη σημασία για την επιτυχία των διαπραγματεύσεων σχετικά με την επανεισδοχή.

Γράφημα 4 – Μέσος ετήσιος αριθμός επιστροφών παράτυπων μεταναστών (2014-2018)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Eurostat (σύνολα δεδομένων migr_eiord και migr_eirtn).

Γράφημα 3 – Χάρτης των ΣΕΕΕ και των μη δεσμευτικών ρυθμίσεων επανεισδοχής

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Επιτροπής.

Διαπιστώθηκε ότι τα αποτελέσματα των διαπραγματεύσεων με τρίτες χώρες δεν ήταν τα βέλτιστα δυνατά, διότι δεν αξιοποιήθηκαν επαρκώς ούτε οι συνεργίες με τα κράτη μέλη ούτε οι συνεργίες μεταξύ των διαφόρων πολιτικών. Σε επίπεδο ΕΕ σημειώθηκε περιορισμένη πρόοδος κατά τη δημιουργία διαρθρωτικών κινήτρων, προκειμένου οι τρίτες χώρες να συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις τους αναφορικά με την επανεισδοχή. Το μεγαλύτερο μέρος της προόδου σημειώθηκε στον τομέα της πολιτικής για τις θεωρήσεις, όπου ο αναθεωρημένος κώδικας θεωρήσεων παρείχε στην ΕΕ μηχανισμό και εργαλεία για την τακτική αξιολόγηση και προώθηση της συνεργασίας με τρίτες χώρες για την επανεισδοχή.

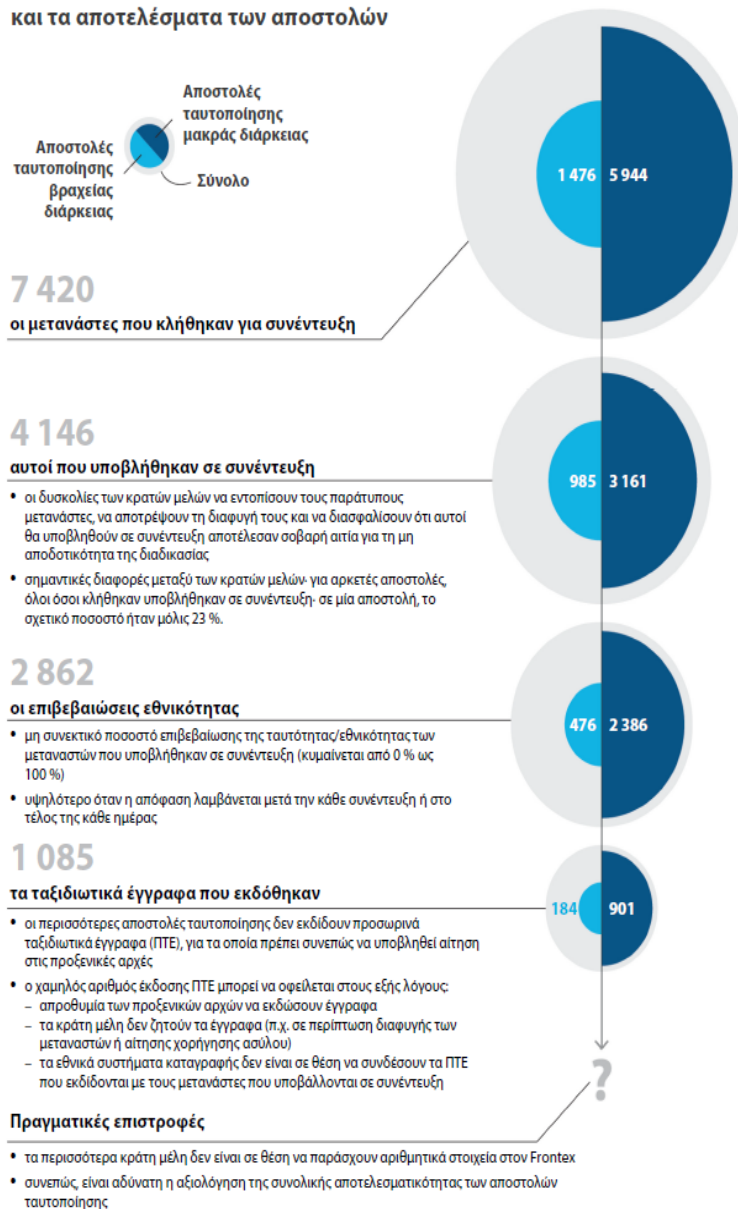
Το περιεχόμενο των συμφωνιών επανεισδοχής της ΕΕ και των ρυθμίσεων που συνομολογήθηκαν καταργούσε τα περισσότερα από τα κοινά εμπόδια που δεν επέτρεπαν τη διευκόλυνση της επανεισδοχής. Στο πλαίσιο αυτό, μικτές επιτροπές επανεισδοχής ή ομάδες εργασίας αποτελούσαν φόρα για την περιοδική επαναξιολόγηση της συνεργασίας για την επανεισδοχή. Ωστόσο, ο επαναλαμβανόμενος χαρακτήρας ορισμένων από τα ζητήματα που αναλύονται κατέδειξε ότι η αποτελεσματικότητά τους είχε όρια.

Τα δίκτυα της ΕΕ στον τομέα των επιστροφών κατόρθωσαν να συγκεντρώσουν εθνικούς πόρους, οι δε συμμετέχουσες χώρες έχουν εκφράσει την ικανοποίησή για τα επιτευχθέντα αποτελέσματα. Με τις διαδοχικές διευρύνσεις της εντολής του, η Frontex ανέλαβε σταδιακά δραστηριότητες των δικτύων αυτών. Επιπλέον, η Frontex έχει αυξήσει τη στήριξη που παρέχει στα κράτη μέλη στον τομέα των δραστηριοτήτων πριν από την επιστροφή και των επιχειρήσεων επιστροφής. Διαπιστώθηκε ότι οι δυσκολίες που αντιμετώπιζαν τα κράτη μέλη με τον εντοπισμό των παράτυπων μεταναστών, την αποφυγή

της διαφυγής τους και τη διασφάλιση ότι θα παρίσταντο στις συνεντεύξεις τους ήταν σημαντική αιτία αναποτελεσματικότητας των αποστολών ταυτοποίησης που υποστηρίζονταν από την Frontex.

Γράφημα 12 – Αποστολές ταυτοποίησης με τη στήριξη του Frontex (Οκτώβριος 2016 – Μάιος 2020)

Σημαντικές αδυναμίες στην αποδοτικότητα και τα αποτελέσματα των αποστολών

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων του Frontex.

Η χρηματοδότηση σχετικών έργων ανάπτυξης ικανοτήτων και έργων επανένταξης από την Επιτροπή απέδωσε σημαντικά καθώς η ανάπτυξη ηλεκτρονικών συστημάτων διαχείρισης υποθέσεων επανεισδοχής μεταναστών, ιδίως με τρίτες χώρες, παρέχει τη δυνατότητα βελτίωσης της συνεργασίας για την επανεισδοχή σε διαρθρωτικό επίπεδο. Παραμένουν όμως αδυναμίες στα στοιχεία που διαθέτει η ΕΕ σχετικά με τις επιστροφές από την άποψη της πληρότητας και της συγκρισιμότητάς τους μεταξύ κρατών μελών. Οι σχετικές νομοθετικές βελτιώσεις δεν έχουν ακόμη θεσπιστεί και εξακολουθεί να υπάρχει έλλειψη δεδομένων σχετικά με την ταχύτητα των διαδικασιών επανεισδοχής και τη βιωσιμότητα της επανένταξης των μεταναστών που επιστρέφουν στη χώρα καταγωγής τους.

Με βάση τα ευρήματα του, το Συνέδριο συνέστησε στην Επιτροπή τα εξής:

- ο να ακολουθήσει μια περισσότερο ευέλικτη προσέγγιση κατά τις διαπραγματεύσεις των συμφωνιών επανεισδοχής·

- ο να δημιουργήσει συνεργίες με τα κράτη μέλη για τη διευκόλυνση των διαπραγματεύσεων για την επανεισδοχή·

- ο να ενισχύσει τα κίνητρα που παρέχονται σε τρίτες χώρες, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνεργασία τους όσον αφορά τις επανεισδοχές·

- ο να ενισχύσει τη συλλογή στοιχείων σχετικά με τις επανεισδοχές και τη βιωσιμότητα της επανένταξης των μεταναστών.

Περισσότερες πληροφορίες:

<https://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=59347>

της ΕΕ

Έδρα JEAN MONNET
 Δημοσιονομική Διακυβέρνηση της ΕΕ
 και Έλεγχος
 και Έλεγχος

Co-funded by the
 Erasmus+ Programme
 of the European Union

Δράσεις Έδρας Jean Monnet

Το πρώτο τετράμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2021-2022 αποτέλεσε περίοδο προπαρασκευής των μελλοντικών ενεργειών της Έδρας, ιδίως στο πεδίο της προστασίας των δημοσιονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την καταπολέμηση της απάτης. Η έγκριση της πρότασης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την υλοποίηση του ομότιτλου Jean Monnet Module για την περίοδο 2022-2024 επέτεινε τις σχετικές διαδικασίες, σε επίπεδο συγκέντρωσης σχετικού βιβλιογραφικού υλικού, και προετοιμασίας των σχετικών εκπαιδευτικών βοηθημάτων τα οποία θα χρησιμοποιηθούν κατά την υλοποίηση των δράσεων του Module.

Παράλληλα, η Έδρα Jean Monnet «Δημοσιονομική Διακυβέρνηση της ΕΕ και Έλεγχος» του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, ως εταίρος στο ACFE Anti-Fraud Education Partnership, συμμετείχε στις δράσεις διάχυσης, ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης κατά της απάτης, στο πλαίσιο της Fraud Awareness Week 2021 (14-20 Νοεμβρίου 2021) που διοργάνωσε η Association of Certified Fraud (ACFE), και παρουσίασε υπό μορφή ευσύνοπτου αγγλόφωνου εκπαιδευτικού υλικού τα ευρήματα της ACFE σχετικά με τα φαινόμενα απάτης, τη επίπτωση της πανδημίας του COVID-19 σε αυτά, το προφίλ των εμπλεκόμενων, και τα μέτρα αντιμετώπισης της.

**Presentation of ACFE findings
in view of
Fraud Awareness Week 2021
(14-20 November 2021)**

INTERNATIONAL
FRAUD
AWARENESS
WEEK
November 14-20, 2021

OFFICIAL SUPPORTER
**FRAUD
AWARENESS
WEEK**

Edited by
Professor Dimitrios v. Skiadas, LLB, Mjur, PhD, CFE

JEAN MONNET CHAIR
EU BUDGETARY GOVERNANCE
AND AUDIT

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union
2017-2020

Το σχετικό υλικό είναι ανηρτημένο στην ιστοσελίδα της Έδρας.

Περισσότερες πληροφορίες:

<http://jeanmonnetchair.eubga.uom.gr/2021/11/15/%ce%b7-%ce%ad%ce%b4%cf%81%ce%b1-jean-monnet-%cf%89%cf%82->

Έδρα JEAN MONNET «Δημοσιονομική Διακυβέρνηση της ΕΕ & Έλεγχος»

Κάτοχος Έδρας: Δημήτριος Β. Σκιαδάς, MJur, PhD, Καθηγητής Ευρωπαϊκής Διακυβέρνησης

Διεύθυνση: Γραφείο 427 - Πύργος ΚΖ

Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών - Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Εγνατία 156, Τ.Κ. 546 36 Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

Τηλέφωνο: 2310 891354

<http://jeanmonnetchair.eubga.uom.gr/>

<https://www.facebook.com/jeanmonnetchairpamak/>

<https://twitter.com/jeanmonnetchair>

<https://www.linkedin.com/company/jeanmonnetchairpamak>

της ΕΕ

Έδρα JEAN MONNET
Δημοσιονομική Διακυβέρνηση της ΕΕ
και Έλεγχος
και Έλεγχος

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

